

Book Review

โมเดลทรานส์ฟอร์มธุรกิจเพื่อสร้างการเติบโตครั้งใหม่

Digital Transformation Canvas

ปิยวรา พาณิชวิฑิตกุล^{1*}

Peevara Parnitvitidkun

บทนำ

การดำเนินธุรกิจในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของโควิด-19 ทำให้หลายองค์กรมุ่งหน้าสู่ดิจิทัลเพื่อความอยู่รอด แต่หลายองค์กรยังติดปัญหาที่ยังไม่เข้าใจการเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัล (Digital Transformation) และหลายองค์กรไม่สามารถเริ่มต้นการนำไปปฏิบัติจริงหรือสร้างความอยู่รอดขององค์กรได้ ผู้วิจารณ์จึงหยิบหนังสือ “Digital Transformation Canvas โมเดลทรานส์ฟอร์มธุรกิจเพื่อสร้างการเติบโตครั้งใหม่” มานำเสนอซึ่งเล่มนี้เป็นหนังสือที่แต่งโดยคุณธนพงศ์พรหม ธัญญรัตน์ตกุล ซึ่งเป็นผู้เขียนหนังสือ “Digital Transformation in Action เปลี่ยนธุรกิจในยุคดิจิทัล Step by Step” ที่ได้รับความนิยม ติดอันดับหนังสือขายดีในร้านหนังสือชั้นนำในปี พ.ศ. 2561 และเป็นที่ปรึกษาด้าน Digital transformation ให้กับธุรกิจขนาดใหญ่ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และองค์กรภาครัฐ รวมถึงเป็นวิทยากรด้าน Digital transformation ให้กับองค์กร สถาบันการศึกษา และหน่วยงานภาครัฐต่างๆ ที่กล่าวถึงขั้นตอนการทำ Digital Transformation ที่จะช่วยให้ธุรกิจอยู่รอดและสร้างการเติบโตครั้งใหม่ได้

หนังสือเล่มนี้ประกอบด้วย Digital Transformation Canvas เป็นเครื่องมือในการคิดแผนกลยุทธ์และออกแบบกระบวนการตามหลักการของ Digital Transformation ด้วยตนเองทั้ง 9 ขั้นตอน พร้อมกรณีศึกษาการทำดิจิทัลทรานส์ฟอร์มที่ประสบความสำเร็จของบริษัทชั้นนำของไทยและต่างประเทศ ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา จำนวน 277 หน้า โดยสามารถแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 บท คือ (1) การตั้งหลักทรานส์ฟอร์ม (Digital Transformation 101) เริ่มต้นจากการประเมินธุรกิจหลักในปัจจุบันไปสู่เป้าหมายใหม่ที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างตรงจุดในอนาคตด้วยการออกแบบโมเดลธุรกิจใหม่ (2) การสร้างความสามารถใหม่ด้านดิจิทัล (Digital

¹อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

*Corresponding Author e-mail: peevara.p@sru.ac.th

Transformation Canvas) จากการประเมิน การกำหนดและการวางแผนทรานส์ฟอร์มธุรกิจ จากโมเดลธุรกิจปัจจุบันสู่โมเดลธุรกิจใหม่ที่จะช่วยให้ธุรกิจมีความสามารถใหม่ในการปฏิบัติงาน และการสร้างประสบการณ์ใหม่ให้ลูกค้า และ (3) ความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจ (Transformation in Action) เพื่อให้องค์กรและทีมงานมีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจ ผู้นำขององค์กรต้องมีความเป็นผู้นำในด้านความสามารถทางดิจิทัล ตั้งแต่ผู้นำขององค์กร ต้องมีความเป็นผู้นำในด้านความสามารถทางดิจิทัลและในด้านการสร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในองค์กร ทั้งเรื่องการเปลี่ยนองค์กร กระบวนการ และระบบนิเวศทางธุรกิจ เพื่อให้องค์กรมีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจที่จะเกิดขึ้นจากการวางแผนกลยุทธ์ อย่างไรก็ตาม ในส่วนของบทวิจารณ์หนังสือนี้ ผู้วิจารณ์จะนำเสนอการวิเคราะห์เนื้อหาหลัก รูปแบบในการนำเสนอเนื้อหาข้อมูล และประโยชน์จากหนังสือเล่มนี้

บทวิจารณ์

องค์กรจำนวนไม่น้อยอาจต้องการเปลี่ยนองค์กรสู่ดิจิทัล แต่ลังเลและขาดความเข้าใจ หลักทรานส์ฟอร์ม ขั้นตอนและกระบวนการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ตลอดจนสิ่งที่ควรคำนึงถึง ว่าควรลงทุนเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัลอย่างไร หนังสือเล่มนี้เสนอให้เห็นว่าเจ้าของกิจการ ผู้ประกอบการ ผู้บริหาร สามารถแยกความแตกต่างของการทำ Digitization ที่เปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารจากรูปแบบแอนะล็อกสู่ดิจิทัล การทำ Digitization โดยเปลี่ยนการทำงานของธุรกิจสู่ Digital Transformation ที่เปลี่ยนธุรกิจและกลยุทธ์ขององค์กรสู่การสร้างโอกาสในการเติบโตของธุรกิจครั้งใหม่ อีกทั้งเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้สามารถเตรียมความพร้อม หาโอกาส และระดมความคิดเห็นใหม่ในการทำธุรกิจ เพื่อการเปลี่ยนแปลงเชิงกลยุทธ์ทั้งองค์กรจากรากฐานของธุรกิจ ไปยังเป้าหมายเดียวกันเพื่อสร้างการเติบโตครั้งใหม่ในอนาคตร่วมกัน ด้วยการผลิตหรือส่งมอบบริการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การสร้างประสบการณ์ใหม่ที่ดีกว่าการใช้งาน หรือการรับบริการแบบเดิม และการสร้างรูปแบบโมเดลทางธุรกิจใหม่ซึ่งเกิดจากความสามารถในการแข่งขันใหม่ ทำให้ธุรกิจสามารถรักษาความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัล

หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่สามารถอ่านเข้าใจได้ง่าย เนื้อหาค่อนข้างละเอียด แยกประเด็นความแตกต่างได้ชัดเจน พร้อมทั้งตัวอย่าง 10 กรณีศึกษาของบริษัททั้งในและต่างประเทศที่ทำ Digital Transformation ที่ประสบความสำเร็จในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา เพื่อให้ผู้อ่านและผู้สนใจจะสามารถนำ Digital Transformation Canvas มาปรับใช้ได้กับธุรกิจที่หลากหลายทั้งองค์กรขนาดใหญ่ Startup หรือองค์กรไม่แสวงหากำไร ซึ่งเป็นจุดเด่นของหนังสือเล่มนี้ นอกจากนี้ ข้อมูลแบ่งเป็นประเด็นตามลำดับขั้นตอนของโมเดลทรานส์ฟอร์มออก

เป็นประเด็นย่อย นำเสนออย่างกระชับและชัดเจน จะทำให้ผู้อ่านสามารถมุ่งศึกษาในประเด็นทางตนเองได้อย่างสะดวก ประกอบกับกรณีศึกษาอยู่ในลักษณะลำดับของเวลาและภาพประกอบ เพื่อแสดงให้เห็นที่มาและที่ไปของความสำเร็จจากอดีตถึงปัจจุบัน จึงทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้นและสามารถคิดตามง่ายขึ้น และช่วยให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจถึงสถานการณ์ในการทำงานจริง ดังนั้นแนะนำว่าหลังจากที่อ่านหนังสือเล่มนี้จบ ผู้ที่สนใจหนังสือเล่มนี้ควรที่จะลองเขียนโมเดลทรานส์ฟอร์มทั้ง 9 ขั้นตอนของตนเองและลองนำไปปฏิบัติ

นอกจากการแยกเป็นประเด็นที่ชัดเจนสำหรับผู้อ่านแล้ว จุดเด่นอีกประการของหนังสือเล่มนี้ คือ การนำเสนอกรณีศึกษาที่อยู่ในบทความของวารสาร Harvard Business Review เรื่อง The Top 20 Business Transformations of the Last Decade ซึ่งจัดอันดับจากปัจจัยด้านการสร้างการเติบโตครั้งใหม่ให้กับธุรกิจ จากความแปลกใหม่ของสินค้า การบริการและโมเดลทางธุรกิจ ปัจจัยด้านความสามารถในการเปลี่ยนรูปแบบหลักธุรกิจสู่รูปแบบใหม่ของบริษัท และปัจจัยด้านการเงิน ที่พิจารณาจากความสามารถในการพลิกฟื้นผลประกอบการของธุรกิจที่แข็งแกร่งทั้งด้านการเงินและตลาดหุ้น และการยกตัวอย่างการทำโมเดลทรานส์ฟอร์มทั้ง 9 ขั้นตอนหลากหลายประเภทของธุรกิจ ทั้งธุรกิจการให้บริการคอนเทนต์ ธุรกิจผลิตและจำหน่ายซอฟต์แวร์ ธุรกิจอินเทอร์เน็ตคอมเมิร์ซและค้าปลีก ธุรกิจอาหาร ธุรกิจประกันสุขภาพ และธุรกิจการทำธุรกรรมทางการเงินออนไลน์ เพื่อให้ผู้สนใจสามารถทำความเข้าใจ ลงมือปฏิบัติเตรียมความพร้อมกับการสร้างความยั่งยืนให้กับทั้งองค์กร สังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ ซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นของหนังสือเล่มนี้

กล่าวได้ว่าหนังสือเล่มนี้นอกจากจะให้ประโยชน์โดยตรงแก่ผู้สนใจปรับเปลี่ยนธุรกิจจากการแข่งขันแบบเดิมสู่การอยู่รอดในยุคดิจิทัลและสถานการณ์โควิด-19 แล้ว ยังสามารถเป็นประโยชน์ทางอ้อมต่อผู้สนใจเริ่มธุรกิจด้วยโมเดลทรานส์ฟอร์มด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ผู้สนใจไม่ควรอ่านหนังสือเล่มนี้เพียงเล่มเดียว เพื่อการลงทุนสร้างความเปลี่ยนแปลงด้วยดิจิทัล แต่ควรหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือเล่มอื่นๆ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่หลากหลาย ครอบคลุมการดำเนินธุรกิจทุกด้าน และทันสมัยอยู่เสมอ จะช่วยให้ผู้สนใจเข้าถึงโมเดลทรานส์ฟอร์มเป็นอย่างดีและใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แม้ว่าเนื้อหาในหนังสือสามารถกล่าวได้ว่าหนังสือเล่มนี้เหมาะสมและเป็นประโยชน์กับบุคคลหลายกลุ่ม แต่สิ่งสำคัญที่จะเข้าถึงการเติบโตครั้งใหม่คือการร่วมมือร่วมใจเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ระดับบุคคลให้มีความเชี่ยวชาญและสร้างพฤติกรรมการทำงานเชิงนวัตกรรมให้เกิดขึ้นในองค์กร การติดตามความคืบหน้าเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดความล้มเหลวและเพิ่มการเกิดนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง นำองค์กรไปสู่องค์กรแห่งนวัตกรรมและสร้างวงจรความสำเร็จอย่างยั่งยืน

Reference

Thanyarattakul, T. (2020). *Digital Transformation Canvas: New generation business transformation model*. 1st ed. Bangkok: Wish Publishing. (In Thai)